

POLSKI UNIWERSYTET NA OBCZYŹNIE
W LONDYNIE

ZESZYTY NAUKOWE

SERIA TRZECIA, NR 8, 2020

GRAŻYNA CZUBIŃSKA

POLSKI UNIWERSYTET NA OBCZYŹNIE, LONDYN

PUNO DLA POLONII Z OKAZJI OBCHODÓW 80-LECIA UCZELNI

Dziś – w drugiej dekadzie XXI wieku – działa młody, odmieniony Polski Uniwersytet na Obczyźnie, którego misja i etos stanowią kontynuację dawniejszego PUNO. Uczelnia ma jasno sprecyzowany cel główny: „Służenie Polakom wszystkich pokoleń, którzy przebywając poza granicami swego kraju lub kraju przodków, pragną poszerzać swą wiedzę, kontynuować studia akademickie w języku polskim, utrzymywać kontakt z polską nauką, kulturą, językiem – z polskością”.

PUNO ma jeszcze inne, nie mniej ważne zadania: wspierać najmłodszą emigrację czy też migrację unijną, oferując jej nabywanie wiedzy akademickiej oraz kształcenie praktyczne – tak, aby słuchacze pozyskali umiejętności, które wspomogą ich w znalezieniu pracy i pomyślnym funkcjonowaniu w nowym otoczeniu. W wielokulturowych i wielonarodowościowych środowiskach dzisiejszej Europy, w których rodzą się tysiące polskich dzieci, gdzie coraz więcej jest małżeństw mieszanych, toczą się procesy nieustannej akulturacji i inkulturacji, a tradycyjny patriotyzm powoli traci swą siłę i atrakcyjność. Rolą polskiej uczelni poza Polską jest m.in. nieustanne przypominanie – poprzez edukację – że uboższy jest człowiek, który nie zna własnych korzeni i kultury swych przodków. Zadaniem polskiej uczelni jest także krzewienie kultury polskiej i ukazywanie jej wkładu w spuściznę i dzień dzisiejszy wielokulturowego spo-

łeczeństwa europejskiego. Obchody 100-lecia niepodległości Polski i jubileusz 80-lecia PUNO stały się niezwykłą okazją do wzmocnienia takich działań.

Jedną z inicjatyw, wprowadzających do obchodów 80-lecia, był projekt „Otwarte katedry PUNO”, skierowany do najmłodszej emigracji (czy migracji unijnej). Jego celem jest informowanie o możliwościach nabywania wiedzy akademickiej oraz kształcenia praktycznego, jakie oferuje PUNO. To niejednokrotnie umiejętności, które pomagają w znalezieniu pracy oraz dobrym funkcjonowaniu w nowym otoczeniu. Nie jest to łatwe w wielokulturowych i wielonarodowościowych środowiskach dzisiejszej Europy, w których rodzą się tysiące polskich dzieci, gdzie coraz więcej jest małżeństw mieszanych, toczą się procesy akulturacji (‘przyjmowanie wzorców kulturowych przez jednostkę’) i inkulturacji (‘proces stopniowego wrastania jednostki w kulturę otaczającego ją społeczeństwa’), a tradycyjny patriotyzm powoli traci na sile i atrakcyjności. Rolą polskiej uczelni poza Polską jest niesienie pomocy w tych trudnych chwilach, krzewienie kultury polskiej oraz ukazywanie jej wkładu w wielokulturowe społeczeństwo europejskie i światowe.

Pierwsze spotkania „Otwartych katedr” miały miejsce w Stanach Zjednoczonych (Michigan, Chicago) i kilku regionach Wielkiej Brytanii (Wheeling, Oxford). W czerwcu 2019 roku odbyły się warsztaty i sympozjum dla nauczycieli polskich szkół sobotnich oraz przedstawicieli organizacji pomocowych, działających na rzecz Polonii w Szkocji. W warsztatach i wykładach wzięło udział ponad 120 osób – nauczycieli, pracowników socjalnych i przedstawicieli organizacji pomocowych. Całe wydarzenie stało się możliwe dzięki ogromnemu wsparciu organizacyjnemu Konsulatu RP w Edynburgu. Gospodarzem wydarzenia była Polska Szkoła Sobotnia im. Fryderyka Chopina w Perth, wśród zebranych mieszkańcy m.in. Glasgow, Aberdeen, Edynburga i kilku innych miejscowości w Szkocji, gdzie Polacy stanowią dużą społeczność.

IV Sympozjum Zakładu Dydaktyki Polonijnej PUNO zostało przeniesione w tym roku celowo do Szkocji, aby z tamtejszymi nauczycielami podzielić się wiedzą na temat metod skutecznej komunikacji w polskiej szkole sobotniej. Program spotkania był bardzo bogaty:

wykłady

- prof. Danuta Jastrzębska-Golonka, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, „Czas na grę – czyli o dydaktycznych, integracyjnych i komunikacyjnych funkcjach grywalizacji”¹;

¹ Por. strona internetowa: Szkolneinspiracje.pl/grywalizacja-w-edukacji-wczesnoszkolnej-i-przedszkolnej.

1. Otwarcie spotkania w Perth, od lewej: Ireneusz Truszkowski, konsul RP w Szkocji, dr Grażyna Czubińska, prorektor PUNO, i Wioletta Hass-Lipinska, dyrektor Polskiej Szkoły Sobotniej im. Fryderyka Chopina w Perth, Szkocja; fot. Andrzej Nawój

- dr hab. Agnieszka Rypel, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, „Przeszkody i ich usuwanie w rozwijaniu pozytywnej komunikacji w klasie”;
- prof. Krzysztof Biedrzycki, Uniwersytet Jagielloński, „Kompetencje komunikacyjne polskich uczniów w świetle badań edukacyjnych – sposoby radzenia sobie z nimi”;
- mgr Elżbieta Grabska-Moyle, Zakład Dydaktyki Polonijnej PUNO, „Nowe wytyczne do egzaminu A Level Polish”;
warsztaty
- prof. Danuta Jastrzębska-Golonka, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, „Czas na grę – czyli o dydaktycznych, integracyjnych i komunikacyjnych funkcjach grywalizacji”;
- dr hab. Agnieszka Rypel, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, „Warsztaty dramowe: Poznajmy się lepiej”;

2. Uczestnicy spotkania w Perth, Szkocja; fot. Grażyna Czubińska

- dr Aleksandra Jędrzysek-Geisler, PUNO, „Ocenianie kształtujące metodą na osiągnięcie sukcesów i budowanie dobrych wzorców komunikacyjnych w procesie nauczania i uczenia się”;
- mgr Katarzyna Władyka, PUNO, „Trening kreatywności, czyli twórcze myślenie a umiejętności komunikacyjne ucznia”;
- mgr Elżbieta Grabska-Moyle, PUNO, „Kultura języka w pracy nauczyciela w polskiej szkole sobotniej”;
- mgr Dorota Hrycak-Krzyżanowska (PUNO), „Wykorzystanie *storytelling* i *digital storytelling* w nauczaniu języka polskiego”.

Z przedstawicielami organizacji i służb socjalnych/pomocowych dr Grażyna Czubińska rozmawiała na temat „Jak skutecznie pomagać w sytuacjach kryzysu Polakom za granicą? Emocje i stres. Efektywna komunikacja jako narzędzie realizacji i tworzenie systemów pomocowych”.

Ewaluacja warsztatów wykazała wysoką ocenę wystawioną przez uczestników. W czasie trwania wydarzenia odbyło się wiele rozmów kularowych, mających na celu nawiązanie ściślejszego kontaktu z wykładowcami, by podnosić warsztat nauczyciela polonijnego oraz skorzystania z oferty dokształcania Pol-

3. Plakat konkursu plastycznego dla dzieci „Uniwersytet przyszłości”

skiego Uniwersytetu na Obczyźnie w Londynie. Seminary, warsztaty i dyskusje były dobrą okazją do dzielenia się kompetencjami pracowników PUNO, a także możliwością rozpoznania potrzeb edukacyjnych Polaków mieszkających w Zjednoczonym Królestwie, by lepiej wspierać ich dążenia w realizacji celów zawodowych i osobistych w warunkach emigracji.

Z okazji obchodów 80-lecia PUNO zaproszono również najmłodszych. Członkowie Zakładu Psychologii Stosowanej zorganizowali konkurs plastyczny zatytułowany „Uniwersytet przyszłości” (technika dowolna). Wzięły w nim udział dzieci i młodzież szkolna z Londynu i Szkocji.

Naszym kolejnym działaniem skierowanym do najmłodszych był warsztat plastyczny, poprowadzony przez artystę malarza i grafika komputerowego – Andrzeja Zalewskiego oraz nauczyciela sztuki, muzyka jazzowego i pracownika PUNO – Leszka Kulaszewicza.

Efekty obydwu wydarzeń można było podziwiać podczas inauguracji roku akademickiego 2019/2020. Wysiłki młodych artystów zostały nagrodzone przez rektora PUNO.

4. Leszek Kulaszewicz i Andrzej Zalewski z dziećmi na warsztatach rysunkowych; fot. Leszek Kulaszewicz

To był dopiero początek naszych jubileuszowych wydarzeń. 15 grudnia 2015 roku odbył się koncert upamiętniający 80-lecie powstania pierwszej Polskiej Uczelni Zagranicą w wykonaniu Leszek Kulaszewicz Quartet – międzynarodowego zespołu, który zaprezentował własne kompozycje oraz znane, polskie utwory zaaranżowane przez lidera zespołu na język muzyki jazzowej. Leszek Kulaszewicz to saksofonista, kompozytor, autor jazzowych wydarzeń artystycznych, łączących różne kultury i dyscypliny sztuki tak, aby umożliwiło to ich obecność na jednej scenie w tym samym czasie, np. przy takich projektach, jak „Swingująca warszawianka”, „Londyńskie zaduszki jazzowe”, „Jazz dance & prosecco”, „Shernhall jazz evenings” czy „First jazz for babies”, by stały się też okazją do eksponowania i wprowadzania bogactwa polskiej kultury na gruncie brytyjskim.

Wieczór został uwieńczony również akcentem kolędownym i okazją do świątecznych życzeń.

5. Koncert jazzowy Leszek Kulaszewicz Quartet w Jazz Café w POSK-u, Londyn
Skład zespołu: Tomasz Bura – fortepian, Jakub Cywiński – kontrabas, Asaf Sirkis – perkusja, Anita Łazińska – śpiew, instrumenty perkusyjne, Dawid Frydryk – trąbka i Leszek Kulaszewicz – saksofon

Zaplanowane są także kolejne sympozja i konferencje naukowe oraz nowe projekty badawcze, m.in. dokumentujące dorobek polskich naukowców w Wielkiej Brytanii. PUNO kontynuuje również swą podstawową działalność – oferuje seminaria doktoranckie, studia podyplomowe i warsztaty dokształcające.